

Oli bácsi megmongya a frankót

Az amcsikról

Kórházba egyszer megy az ember. Utána már csak haladékot kap. Vagy megszökhethet.

Hasonló mélyenszántó marhaságokkal kábítjuk magunkat, mikor már harmadik napja aszalódunk a magyar egészségügy egyik kiváló intézményében. Ispotályról szólván a magyar lélek a kazincbarcikai kórház csöveit, a rettenetes leharcoltságot illetve – a Private Gold üdvös elterjedése nyomán – a nővérköpeny alól kificcenő csipketangát vizionálja. Itt semmi ilyesmi nincs: a linóleum új, füstve is volt, szobánk elviselhető, többé-kevésbé épelméjű szobatársakkal, akiket hétvégére amúgy is hazaengedtek, az étel ehető. Unjuk magunkat meg legénykedhennékünk is van, lemegyünk a tévészobába, hogy megnézzük vasárnap esti betevő baszós-kardozós filmünket. Mert hiába az értelmiségi csilli-villi, csak emberből vagyunk mi is, és amikor John Woo röpteti a galambjait a louisianai mocsárban, Jean-Claude meg odacsap, szóval ott jelentősen szélesedik politológiai műveltségünk. Éppen melegszik az akció, a főhőst tízszer eltalálják, de szerencsére csak egy horzsolás, ahogy a hitgyülissé vált költő dalolja, mikor nyikordul a szobaajtó, és vasárnap esti magányunkban társat kapunk. Először a nyútt frottírköpenyt látjuk, meg a láthatóan ápolásra szoruló lábkörmöket. A szétvont arc meg a zilált frizura később bukkan ki a félhomályból. „Na, öcsi, kapsold csak el gyorsan ezt az amcsi szart. A másikon sportösszefoglaló van.” A megszólítás régi gyerekkori traumákat aktivál. Csendben, ámbátor parázsló in-

dulattal jegyezzük meg, hogy a másodikon lévő szobában a sportösszefoglalót nézik, egyébként meg mi voltunk itt előbb. „Szia” – fordítunk hátra demonstratív, egyúttal visszaadunk a csendőrpertut, hogy csak úgy röpködnek a kakastollak. Alsó és felső elmutcai vitéz Krüger Frédinek először elakad a szava. További választ nem idéznénk, vezérmotívuma a generációk közti összhang megbomlása felett érzett fájdalom, megbillent nemi identitásunk széljegyzetelése, illetve harcos kiállás az európai kulturális

Mink is hiszünk a szabadpiacban, az európai kultúrában, amelynek – kissé aberrált és gyermeteg módon – az amerikai is derivációja. Nem felejtettük el, hogy apáinknak mit jelentett a Szabad Európa Rádió, és hogy mennyivel jobban járt az az Európa, ahova Eisenhower rágógumizó katonái nyomultak be 1945-ben

preferenciák mellett. „Nézz csak a gyilkos amcsikat, vazze”. Benne vagytok ti mind a valagukba, pedig azok ugyanolyanok mint a ruszkik. Rohadtak” – mondja, és bevágja az ajtót.

Az eset, látszólagos flegmaságunk dacára felkavart bennünket. Jean-Claude meg a „Vége” felirat irányába lovagol a mocsárban. Amerikában nem járunk: ez egy. Valamikor nagyon régen találkoztunk ugye – nem részletezendő körülmények között – kamaszkorunk ideáljával, Belindával, aki így visszatekintve kedves, ámbár roppant nagy fenekű, kissé hízékony lány volt a bibliaövezet kellős

közepéből, ahol mindenkinek kukorica a jele az oviban. Sajnos gyalázatosan beszélünk angolul, ez tőben metszette el a románcot. Ez kettő. Heather, Seattle-ből valami zavaros egyetemi cserekapcsolat mián vetődött el felénk, és egyszer beugrott angoltanárunk helyett. Hallhatott már valamit a játékos nyelvtanulásról, ezért saját családi fényképeit mutogatta nekünk. Ott láttunk egy fotót, amely mély nyomot hagyott bennünk. A rajta látható jelenetet nem írjuk le részletesen, konzervatívok volnánk. Elég legyen annyi, hogy egy születésnap torta marcipándíszének és a felláció aktusának játékos összekapcsolását láthattuk, és rögtön több kérdés is felvetődött bennünk. Például: ki akar ilyen tortát? Ki akar tréfásan imitálni ilyesmit? (Csinálja rendesen.) Ki az, aki ezt lefényképezi? És milyen lelke van an-

nak, aki ezt mutogatja? Az éppen aktuális elnökválasztásról Heathernek drámaian egyszerű véleménye volt: abortusz tekintetében Clinton „pro choice”, Dole pedig „pro life”; nem kell asztat komplikálni. „Ezek az amcsik betegek” – állapítottuk meg az órán résztvevő tétékás kollégákkal, és közben csorgott a nyálunk. Ez három. Egyszer láttunk bizonyítottan amerikai eredetű fűzőld kecsapot. Ez négy.

Személyes benyomásaink tehát nem sokat érnek, és ezek (a benyomások) a magunkfajta doktrínert nem is szokták akadályozni. Mi bizony igyekszünk

kedvelni az Egyesült Államokat. Néhány rendkívül egyszerű ok miatt: az amerikaiaknak – nagyon messziről és nagyon távolról – jelent még valamit az, hogy demokrácia meg szabadság, míg az oroszoknak nem. És a kínaiaknak sem. Mink is hiszünk a szabadpiacban, az európai kultúrában, amelynek – kissé aberrált és gyermeteg módon – az amerikai is derivációja. Nem felejtettük el, hogy apáinknak mit jelentett a Szabad Európa Rádió, és hogy mennyivel jobban járt az az Európa, ahova Eisenhower rágógumizó katonái nyomultak be 1945-ben. Nem állítjuk, hogy ezeket a nézeteinket vállalnánk kataton tekintetű, nemzeti gárdistává lett egykori pizzafutárok jelenlétében, amint éppen elektródákat aggatnak fel kiálló testrészeinkre, de ez jelenleg nem is a mi problémánk. Ugyanis titokban szeretnénk atlantisták lenni, a National Interesttel a hónunk alatt szaladgálni, süppedő bőrfotelekben hiperrealistán gondolkodni a világ dolgairól, igazgatni nehézselyem nyakkendőinket, csak per „Sammy”-ként emlegetni Huntingtonot az egyetemi klubban. Mert soha, soha ne feledjük: az oroszok itt vannak a kertek alatt. És hogy hány pénzt érnek, arra jó példa volt az augusztusi tallini finnugor világkongresszus, amikor is az észtországi szovjet nagykövet durván megfenyegette egész Magyarországot, mert egy szombathelyi nyelvészprofesszor az oroszországi finnugor népek gyorsuló asszimilációjáról beszélt. (Hogy meglegyen a nemzeti egység: a ruszkik így reagáltak volna egy sumerológiai kongresszuson is.) Brüsszel ebben az ügyben szót sem érdemel. Nem válogathatunk.

Jó lenne atlantistának lenni. Ha az amcsik hagyják.

– TVISZT OLIVÉR